

in trpi za svoje delo tudi preganjanja od ljudi, prekrvašenih s tujo miselnostjo) sploh zaščiteno. Le eno je gotovo, da je bivša Švedska s svojim Schulvereinom skrbela za svoje učiteljstvo v narodno mešanih krajih tako, da bi bil slovenski učitelj na Kočevskem v sedmih nebesih, če bi danes užival vsaj polovico tistih dobrin, ki so bile takrat navržene tistim, ki so potujčevali našo kri... Učiteljstvo na Kočevskem je še zmerom narodno pomešano, dočim so se slovenski učitelji selili iz kraja v kraj, ker so jih politični nasprotniki pehali v »kočevsko Sibirijo«, ne da bi se menili za njih gmotni položaj. Takšno učiteljstvo, ki je smatralo Kočevsko za kazensko mesto, ni moglo pa tudi sprostiti svojih sil za kulturni in gospodarski podvig svojih rojakov. Grehi, ki so se na račun obubožanega slovenskega učitelja na Kočevskem uganjali v preteklosti, so kulturna zapuščina tistih političnih špekulantov, ki sta jim bila naše ljudstvo na Kočevskem in borba za naš jezik vedno deveta skrb. Dokler se bodo takšne metode izvajale in dokler slovensko učiteljstvo na Kočevskem v svojem delu ne bo zaščiteno, dotlej se narodnostne prilike na Kočevskem ne morejo izboljšati, kajti borbeno učiteljstvo je

bilo in bo zmerom začetek vseh izboljšanj, ki si jih je kdaj koli pridobilo slovo ljudstvo na svoji zemlji.

—**»Večernik«** z dne 20. jan. prinaša pod naslovom »Narodno-obrambno delo ob severni meji« med drugim: Glavna nositeljica in pospešiteljica tega dela naj bo ob severni meji učiteljska inteligenca, ki bo gradila iz zdravih tal gospodarsko in socialno osnovo, podkrepileno z narodno mislijo vseh plasti ljudstva, da bi se tako gospodarsko močan in socialno urejen narod lahko uspešno postavil v bran tujim tradicijam in navlakam. Učiteljstvu naj se da možnost, da se sistematično loti izboljševanja narodnega duha in volje.

Seveda so to stvari, ki jim učiteljstvo samo ne more do dna. Potrebna je pomoč in dobra volja za skupen nastop z materialno podporo oblasti, ki bi to delo potrebno podkrepila in dala pogoj za stvaren uspeh.

Za to delo, ki je spričo sedanjih razmer ob severni meji v narodnostnem pogledu nujno potrebno, je treba izdelati točen načrt načina ureditve in končne smotne izpopolnitve, da bi to narodno-obrambno delo res temeljilo na koristni in pametni podlagi, ki bo v blagostanje naroda in države.

Iz spominske knjige Učiteljskega doma v Mariboru

»Dva moja fantka sta študirala v Mariboru, tretjega sem pripravljala k sprejemnemu izpitu. Sedemčlanska družina je zmrjala 14 dolgih mesecev izhajati z manjšano plačo učiteljice matere. In takrat so mi dostavili dekret za šolo ne daleč od naše bistre Kolpe... Plačati je bilo treba selitvene stroške: 3000 dinarjev, misliti je bilo treba na to, kaj bo z deco, če sta roditelja 250 km proč od Maribora v kraju, kjer so se predpotopne prometne zveze...

Ni bilo nič hudega. Deca je ostala v Učiteljskem domu in je imela v tovarišu voditelju skrbnega očeta, v voditeljici internata dobro mamico. Tudi pri plačilu sem čutil, da imam deco v učiteljskem domu!

Ali sem edini učitelj, s katerim je tako neusmiljeno ravnala kruta usoda?

Podpis.

Učiteljski dom v Mariboru

Učiteljski pravnik Mladinska mafica

—**§ Vprašanje:** »Prizadeži!« Če je učitelj dodeljen na drugo šolo, kje dobiva stanarino? Ali na matični, ali dodeljeni šoli?

Odgovor! Če je pridelen za kratek čas, se ne spleča prenakazovati stanarine.

Učiteljska tiskarna

—**t Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani** priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50.—: Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša praščijereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kokošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnil o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.

2. Zbirka za din 50.—: Čermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planšarstvo.

3. Zbirka za din 20.—: Brežnik: Ključ Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.

4. Zbirka za din 3.—: Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.

5. Zbirka za din 1.—: Marolt: Narodne himne in domodne pesmi.

6. Zbirka za din 25.—: Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica, Kosem: Ej, prijateljki! Silih: Nekoč je bilo jezero. Riha-Pribil: Povest o svatbi kralja Jana.

7. Zbirka za din 30.—: Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Kranjskohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Bračič: Kresničice.

8. Zbirka za din 40.—: Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.

9. Zbirka za din 50.—: Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Sreč.

10. Zbirka za din 100.—: Erjavec-Flere: Zbrani spisi: Fran Erjavec. Franc Levstik. Matija Valjavec. Josip Stritar. Simon Jenko. Anton Martin Slomšek. Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisateljice.

—**t Važno sporočilo!** Knjigarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učiteljstvu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri frančiškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—**pev.** Obvestilo. Članstvo Učiteljskega pevskega zbora je prejelo te dni okrožnico s točnim potovalnim programom turneje in koncertnim programom. Prosimo vse one članice in članice, ki se niso udeležili pevskega tečaja v januarja, da pošljejo do 5. februarja t. l. izpolnjene izjave za odtegljaje v turnejski fond. Tajništvo.

Stanovska organizacija JUU

iz društev

Vabila

—**JUU — SRESKO DRUŠTVO SKOPJA LOKA** bo zborovalo v ponedeljek, dne 13. februarja, ob 9. uri dop. v ljudski šoli v Skofji Loki. Poleg običajnih stanovskih točk bo na dnevnem redu zborovanja predavanje tov. Edvina Clementeja o astronomiji ter tov. Gruma o zemljevidih. — Vse članstvo vabimo najtopleje k polnoštevilni udeležbi! Odbor.

—**JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE** bo zborovalo v soboto, dne 11. februarja t. l., s pričetkom ob 8. uri zjutraj na l. mestni ljudski šoli v Celju. Prvi del zborovanja bo posvečen 20. obletnici smrti Ivana Cankarja. O njegovem življenju in delu bo predaval slovstveni zgodovinar in književnik prof. g. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane, iz njegovih del pa bo recital režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Na dnevnem redu so nadalje zelo važne zadeve stanu in organizacije. Knjižnica bo poslovala. K vstopu iskreno vabimo vse še nevljučene tovariše in tovarišice. K polnoštevilnemu obisku tega izredno lepega in važnega zborovanja prisrčno vabi Odbor.

—**JUU — SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI** zboruje 6. februarja 1939, ob 9. uri v Sokolskem domu v Murški Soboti. Na dnevnem redu je tudi zelo lepo predavanje, ki bo zanimalo vsakega od nas obmejnih učiteljev. Dalje prosimo tovariše(-ice), da nakazujejo 1. februarja društveno članarino. Knjižnica posljuje na dan zborovanja od 8. do 9. v starem poslopju drž. ljudske šole na Aleksandrovi cesti. Društvo prosi tovariše(-ice), da povabijo v društvo tudi one tovariše(-ice), ki še niso člani naše stanovske organizacije. Ob 8. uri je sestanek odseka učiteljice istotom. Pridite! Odbor.

Novosti na knjižnem trgu

KOLEDAR «DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA» ZA LETO 1939. JE IZSEL

Kakor vsako leto, tako je tudi letos izdala naša narodnoobrambna Družba sv. Cirila in Metoda svoj letni koledar. Koledar, ki je izšel v obsegu 85 strani, je razdeljen v glavnem na sledeče dele: naša dinastija, kraljevina, koledar, zaslužni umrlji Cirilmotodariji, katerih je bilo v preteklem letu žal res precej veliko število. Naj omenimo najbolj znane, katerim so posvečeni posebni daljši nekrologi, kakor Franji Tavčarjevi izpod peresa Kolarja Ivana, nadalje Ani Podkrajskovi od Potočnik Nilke, dr. Ferdu Lasiču od Tomažiča Ivana, Frančku Sršenu od Anta Bega. Sledi nato aktualen članek prof. Kolarja Ivana Družba sv. Cirila in Metoda od dvajsetletnici Jugoslavije. V tem članku trdi pisec, da je tudi danes, ko živimo v svobodni narodni državi, narodno-obrambno delo potrebnejše kakor kdaj koli. »Kajti s tem, da so bile postavljene meje politično osvobodeni zemlji, samo s tem niso mogle biti ozdravljene kar na mah tudi vse rane v duhovnem narodnem življenju.« V tem članku tudi poda avtor, da je bilo na ozemlju današnje dravske banovine iz avstrijskih časov do leta 1919. kar 151 raznarodovalnih ljudskih šol, in sicer 60 nemških in 91 madžarskih ter 57 šulferajnskih šol in 4 vrteci. V letu 1919. je bilo vseh ljudskih šol v dravski banovini 822 z 2863 oddelki. Danes pa imamo prav na tem ozemlju 860 narodnih ljudskih šol (847 državnih in 13 zasebnih) s 4022 oddelki. Zelo poučen članek dr. Ilesiča Svetozarja »Kaj je geopolitika« razjasnjuje lažjanostno podlogo, po kateri si gotovi veliki narodi prisvajajo ozemlje manjših sosedov. Članke »Moji spomini na Drago« prinaša lep spominski opis bojev Slovencev s Kočevrari v bivši Avstriji izpod peresa pokojnega okrajnega šolskega nadzornika g. Josipa Turka. Vouk Ivan objavlja članek »Delovanje Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstvu«. V tem članku so posebno zanimive statistike našega šolstva v Trstvu, ki nazorno kažejo, kako se je ravno v tej naši ogroženi narodni postojanki širila narodna zavest. Brodričov članek »Nemški in hrvaški bog« prinaša sliko narodnostnega boja na najbolj severni postojanki gradiščanskih Hrvatov. Statistično zanimiv je članek dr. Ilesiča Svetozarja »Pregled Slovencev v Evropi in izven nje« ter »Narodne manjšine v srednjeevropskih državah«. Posnemamo po članku, da živi Slovencev v Italiji 425.000, v bivši Avstriji 90.000, na Madžarskem 8000. V Franciji živi okrog 40.000 naših slovenskih izseljencev, v Nemčiji 50.000, v Belgiji 6000, na Nizozemskem 3000. Precej izseljencev Slovencev živi še na Poljskem, Češkoslovaškem, v Romuniji, Bolgariji in na Španskem. Tako živi v Evropi poleg naših narodnih manjšin v raznih državah še okoli

Šolski radio

r XVI. Torex, 31. januarja: Nekateri zamimivosti Beograda; g. Vinko Rupnik. Razpored: 1. Obrtna razstava, 2. Vojni muzej, 3. Muzej kneza Pavla, 4. Zivalski vrh. II.—III.—Petek, 3. februarja: Februar doma in v prirodi. Dialog, vodi g. Miroslav Zor. II.—III.

—**r V kmetijskem radiu** bo v nedeljo, dne 29. januarja, ob 17. uri predaval g. dr. Simon Žibert: Gospodarska škoda pri slinavki in parkljavki.

Poročila

—**JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK** je zborovalo dne 12. novembra 1938. v Žužemberku ob primerni udeležbi.

Tov. predsednik Mervar je otvoril občni zbor ter podal poročilo o položaju v organizaciji, zlasti o poteku letošnje glavne skupščine v Zagrebu.

Nato se je vršilo predavanje tov. Ledra, šol. upravitelja v Smihelu, o principu šolskega dela v elementarnem razredu. Tov. predavatelj je razvijal trezne in pametne misli, kako delati v šoli, da se učitelj od samih metod, ki se mu ponujajo od vseh strani, ves ne zmede in ne izgubi. Učitelj mora znati kritično razbirati med dobrim in slabim, za naše razmere primernim in neprimernim. Zakaj, nekritično presajanje raznih tujih struj in metod na naša tla napravlja samo zmedo v našem šolskem delu. Ni važna metoda, važno je to, da učitelj učencem solidno osnovo, na kateri bodo gradili sami v življenju in to v intelektualnem in vzgojnem oziru, vendar je treba dati vzgoji prednost pred učenjem. Pri vsem šolskem delu pa mora voditi učitelja ljubezen do otrok in poklica.

Da je govoril tov. predavatelj vsem iz srca, je pokazala živahna debata, ki se je razvila po predavanju. Tov. predavatelj za njegovo resno in lepo delo vse priznanje.

Nato je podala tov. tajnica svoje poročilo o gibanju in delovanju društva. Društvo dela prav živahno in se zanima za vsa šolska in izvenšolska vprašanja.

Tudi blagajniško poročilo je bilo ugodno. Večina članov redno plačuje svoje prispevke, le nekaj zamudnikov moti redno poslovanje. Blagajničarka želi, da se čimprej poboljšajo in poravnajo svoje obveznosti.

Prihodnje zborovanje bo meseca februarja v Žužemberku.

Fr. Mervar, t. č. predsednik. Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.